

12. 3. 2019 ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

20 LET ČESKA V NATO

NAŠE BEZPEČNOST NENÍ SAMOZŘEJMOST

Shrnutí vystoupení z bezpečnostní konference ke 20. výročí vstupu České republiky do Severoatlantické aliance

Při příležitosti dvacetiletého výročí vstupu České republiky do NATO proběhla na Pražském hradě dne 12. března 2019 konference **Naše bezpečnost není samozřejmost**. Jménem hlavního organizátora akce, spolku Jagello 2000, zahájil šestý ročník konference Zbyněk Pavlačík a připomněl, že díky Severoatlantické alianci má dnes Česká republika nejlepší bezpečnostní garance ve své historii.

Rozšíření NATO na východ napravilo historické křivdy v Evropě

V době historicky prvního rozšíření NATO na východ, kdy Česko, Maďarsko a Polsko společně vstupovaly do Aliance, zastávala úřad ministryně zahraničních věcí USA česká rodačka **Madeleine Albright**. O pět let později, když se do organizace začlenilo dalších sedm zemí ze střední a východní Evropy, byly definitivně napraveny historické křivdy na kontinentu, uvedla bývalá ministryně ve svém projevu. Madeleine Albright dále poděkovala východním členům NATO za příspěvek ke společné obraně a ocenila oběti, které tyto státy přinesly ve společných zahraničních misích.

Albright přivezla do Prahy pozdrav a vzkaz od bývalého prezidenta USA **Billa Clintona**, který byl velkým přítelem bývalého prezidenta ČR Václava Havla. Rozhodnutí rozšířit NATO na východ hodnotí zpětně Clinton coby dobrou volbu. Bývalý prezident zdůraznil důležitost spolupráce, zvláště v době, kdy jsme svědky ústupu od partnerství.

Členové NATO nesmějí ustupovat od demokratických hodnot

Madeleine Albright však pouze nechválila. Vyjádřila i výrazně kritický pohled na současné dění ve světě, konkrétně v našem euroatlantickém prostoru. Ve světě se množí spory a ustupuje se od demokratických hodnot, což se bohužel týká i některých členů NATO¹. „Mnoho lídrů v řadě zemí dnes volí nacionalismus a jiné priority než demokracii a svobodu. Podkopávají justici, utlačují opozici a zastrašují média.“ Podle bývalé ministryně USA toto není směr, kam by měla naše euroatlantická společnost směřovat.

Dvě procenta HDP na obranu do pěti let

V dalším bloku promluvili členové vlády ČR o bezpečnostní situaci, ve které se nyní naše země nachází. Všichni přitom akcentovali nutnost dospět do roku 2024 k hranici 2 % HDP na obranné výdaje ČR, k čemuž se naše země v NATO zavázala². Ministr vnitra **Jan Hamáček** (ČSSD) nejprve zavzpomínal a poděkoval Billu Clintonovi, Madeleine Albright a Václavu Havlovi, kteří nesou hlavní zásluhu na rozšíření NATO směrem na východ. Země jako Česká republika, která leží v srdci Evropy na křižovatce zájmů velmocí, potřebuje silné bezpečnostní garance, které nám zajišťuje naše členství v NATO. „Jsme hrdá a suverénní země, nikdo nám nic nediktuje, v NATO sedíme u jednoho stolu...a společně rozhodujeme.“

¹ Je ještě NATO společenstvím demokratických států?

http://www.natoaktual.cz/je-jeste-nato-spolecenstvim-demokratickych-statu-fv6-/na_analyzy.aspx?c=A180411_122213_na_analyzy_m02

² Na obranu 2 procenta HDP, chce uzákonit opoziční ODS

http://www.natoaktual.cz/ods-vydaje-obrana-hdp-rozpocet-armada-nato-fir-/na_zpravy.aspx?c=A190307_123912_na_zpravy_m00

12. 3. 2019 ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

20 LET ČESKA V NATO

NAŠE BEZPEČNOST NENÍ SAMOZŘEJMOST

řekl Hamáček. Bezpečnost země znamená prosperitu společnosti. Do naší bezpečnosti proto musíme investovat. Je to investice, která se nám vrátí.

Ministr obrany **Lubomír Metnar** (ANO) ve svém příspěvku zrekapituloval náš největší příspěvek do aktivit Aliance, a sice účast české armády v Afghánistánu. Připomněl však i měnící se bezpečnostní prostředí, na které musí organizace reagovat, konkrétně ruské vypovězení Smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu (INF – Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty)³. „Bezpečnostní prostředí ve světě se zhoršuje,“ konstatoval ministr obrany Metnar.

Rivalita s Ruskem není naší volbou

Ministr zahraničních věcí **Tomáš Petříček** (ČSSD) ve svém vystoupení označil vstup ČR do NATO a následně do EU za nejdůležitější krok v dějinách českého státu. Abychom mohli efektivně čelit novým hrozbám, musí být ČR připravena dodržet naše závazky vůči NATO, včetně dosažení podílu 2 % HDP na obranné výdaje a pokračovat v posilování evropského pilíře Aliance. „Jsme odhodláni pokračovat v budování obranných a bezpečnostních kapacit pomocí struktur EU a posilovat evropský pilíř Aliance,“ řekl Petříček.

„Není naší volbou, že Rusko se namísto spolupráce a respektu k mezinárodním právním a politickým normám rozhodlo k agresím a anexím vůči sousedům a konfrontační postoj vůči Alianci a Západu deklarovalo jako svoji strategii,“ kritizoval ministr politiku Kremli. NATO nemá v úmyslu eskalovat napětí s Ruskem, Moskva ovšem musí začít respektovat mezinárodní právo a suverenitu svých sousedů, připomněl Petříček.

V souvislosti s další významnou hrozbou dneška, terorismem, Petříček varoval, že ani po porážce organizace Islámský stát v Sýrii není tato hrozba zcela zažehnána. NATO musí maximálně podporovat své partnery v krizových regionech v budování vlastních obranných a bezpečnostních kapacit, aby byli schopni si do budoucna poradit s terorismem sami. Podpora a pomoc Aliance je nutná také pro naše východní partnery, kteří navíc usilují o členství v NATO. Spíše než oslavy je nyní na místě tvrdá práce, uzavřel svůj příspěvek ministr.

Vůči obraně máme dluh 450 miliard korun

Ve druhém panelu konference se řešily především ekonomické a sociální aspekty vyplývající z členství ČR v NATO. **Eva Zamrazilová**, předsedkyně Národní rozpočtové rady, kritizovala Českou republiku za to, že neplní závazek vynakládat 2 % HDP na obranu. Od roku 2014, kdy závazek vešel v platnost, má ČR vůči své a alianční obraně dluh 450 mld. korun. Česká republika je v tomto směru jeden z nejhorších členů NATO a chová se jako černý pasažér. „Ač se 2 % někomu můžou zdát jako moc peněz, je to vlastně levné. Pokud bychom se jako Česká republika pokusili o bezpečnostní soběstačnost mimo NATO, pro stát by to bylo naprosto neufinancovatelné,“ řekla Zamrazilová. Navíc investice do armády budou mít pozitivní efekt i pro domácí průmysl, vědu a výzkum.

Alexandr Vondra, bývalý ministr obrany a zahraničních věcí ČR, bývalý velvyslanec ČR v USA a dnes ředitel Centra transatlantických vztahů VŠ CEVRO Institutu, navázal

³Zánik smlouvy o raketách spustí vlivové operace Ruska, tvrdí politolog.

http://www.natoaktual.cz/nato-suchy-inf-smlouva-rusko-rakety-stredniho-jaderne-odzbroyeni-1ck-na_zpravy.aspx?c=A190114_091634_na_zpravy_m00

12. 3. 2019 ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

20 LET ČESKA V NATO

NAŠE BEZPEČNOST NENÍ SAMOZŘEJMOST

konstatováním, že Česká republika nikoho neohromí velikostí své armády nebo bank. Náš přínos je spíše hodnotový, připomněl Vondra roli bývalého prezidenta Václava Havla. ČR ale musí respektovat slíbenou hranici 2 % HDP. Je třeba si uvědomit, že náš nejsilnější spojenec, USA, má globální závazky a nemůže se věnovat pouze Evropě. O historický pohled na bezpečnost českých zemí se postaral **Jakub Rákosník**, historik Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. České země se vždy nacházely v prostoru mezi velmocemi a jakékoliv pokusy o neutralitu nebo most mezi Západem a Východem se vždy prokázaly jako nefunkční, konstatoval Rákosník. Rusko nemá přirozenou západní hranici a USA má v Evropě předpolí proti Rusku, připomněl historik. Bude-li toto evropské předpolí bezpečné, bude se USA cítit bezpečněji a celý středoevropský prostor bude prosperovat, míní Rákosník.

Nejsme schopni proinvestovat své prostředky

Ekonomické aspekty našeho členství v NATO zakončil svým vystoupením viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR **Radek Špicar**. „Problémem nejsou peníze, ale naše legislativa a kriminalizace veřejných zakázek. Peníze máme, ale nejsme schopni je proinvestovat. Bezpečnost si zaslouží být prioritou,“ řekl Špicar. Česká republika je nejprůmyslovější stát EU, naši ekonomice se daří dobře. Je potřeba s prostředky jen lépe hospodařit, uvedl viceprezident Špicar. Samotné členství ČR v NATO je výhodné i pro náš business, pro zahraniční obchodní partnery jsme čitelnou, partnerskou a bezpečnou zemí, chválil viceprezident.

Během ceremonie státního aktu připomínající výročí 20 let vstupu ČR do NATO promluvili nejvyšší ústavní představitelé republiky. Všichni vyzdvihli důležitost role, kterou hraje NATO v bezpečnosti České republiky, zdůraznili nezbytnost transatlantické vazby, spojení mezi oběma břehy Atlantiku a přihlásili se k závazku dávat na obranu 2 % HDP země.

Bezpečnost ČR nekončí na našich hranicích

Prezident ČR **Miloš Zeman** připomněl válku v Afghánistánu, kterou už je asi mnoho lidí unaveno. Přesto však je nutné tuto zemi i nadále podporovat v boji proti terorismu, aby se opět nestala hlavní základnou, odkud budou teroristé plánovat útoky proti Západu⁴.

Předseda Senátu **Jaroslav Kubera** (ODS) varoval před zdvojováním obranných kapacit mezi EU a NATO a poznamenal, že Británie musí i po brexitu zůstat pevnou součástí evropské bezpečnosti, abychom mohli společně čelit největším hrozbám Aliance, Rusku a Číně.

Předseda Poslanecké sněmovny **Radek Vondráček** (ANO) doplnil k závazku 2 % HDP, že důležitější je mít smysluplnou a promyšlenou koncepci financování obranných projektů. Předseda vlády ČR **Andrej Babiš** (ANO) zmínil, že bezpečnost ČR už dávno nekončí na našich hranicích. Aktuální hrozby přicházejí často ze vzdálených míst jako například Afghánistán nebo z nedemokratických zemí, které zamrzly ve studené válce.

Současný mír a bezpečí nebylo vždy samozřejmé

Hlavní událostí konference bylo vystoupení prezidentů V4 v rámci ceremonie státního aktu u příležitosti 15./20. výročí vstupu Visegradských zemí do NATO. Všichni prezidenti zavzpomínali na historické události, kdy jejich země neměly spojence, na které by se při

⁴ Afghánistán by se stal inkubátorem teroristů, řekl Zeman na summitu B9

http://www.natoaktual.cz/zeman-afghanistan-b9-summit-koseice-kiska-duda-rusko-nato-stoltenberg-1kg-/na_zpravy.aspx?c=A190301_091026_na_zpravy_m00

12. 3. 2019 ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

20 LET ČESKA V NATO

NAŠE BEZPEČNOST NENÍ SAMOZŘEJMOST

obraně mohly spolehnout. Nyní, když jsou všechny středoevropské země v NATO, to už neplatí.

Posledních 20 let zde žijeme v míru a bezpečí, což v minulosti nebyla úplná samozřejmost, připomněl maďarský prezident **János Áder**.

Polský prezident **Andrzej Duda** vyzdvihl klíčovou roli USA v Evropě, rostoucí hrozbu ze strany Ruska a nepřímo vyslovil požadavek Polska, aby na jejich území byly trvale rozmístěné spojenecké jednotky NATO⁵.

Členství v NATO sebou nese i určité společenské hodnoty, řekl prezident Slovenska **Andrej Kiska** a varoval před zavíráním očí před ruskou hrozbou.

Státní akt zakončila svým krátkým projevem zástupkyně generálního tajemníka NATO **Rose Gottemoeller**, která poděkovala zemím V4 za jejich přínos Alianci a ujistila, že NATO má dveře stále otevřené.

Rusko představuje výzvu, musíme být připraveni na obranu

V hlavním projevu se Gottemoeller věnovala především aktuálním bezpečnostním hrozbám NATO⁶. „Ruské agresivní chování včetně ilegální anexe Krymu, výrazné posilování vojenských pozic Ruska od Arktidy až po Blízký východ, útok ruských tajných agentů nervovým plynem v anglickém Salisbury a pokusy podkopat naše demokratické instituce jsou výzvami, jaké Rusko nyní reprezentuje,“ řekla Gottemoeller.

Rusko vyvinulo nový typ rakety středního doletu, čímž porušilo smlouvu INF. Protože ani po šesti letech stížností ze strany Aliance nezjednala Moskva nápravu, Washington za plné podpory členů NATO oznámil svůj úmysl opustit své závazky vyplývající ze smlouvy INF. Rusko na to reagovalo vypovězením smlouvy. Aliance bude nadále hledat dialog s Ruskem. „Naším cílem není situaci eskalovat ani provokovat nové konflikty. Nicméně, musíme být připraveni na obranu, jen tak můžeme zabránit konfliktu a udržet v Evropě mír,“ zdůraznila Gottemoeller.

Gottemoeller se vyjádřila k hrozbě terorismu, když připomněla, že organizace Islámský stát byla sice poražena, ale země jako Irák nebo Afghánistán se bez pomoci NATO proti teroristickým organizacím neobejdou. Nesmíme dovolit, aby se tyto organizace znovu vrátily, uzavřela zástupkyně generálního tajemníka Aliance.

Peking je hrozbou dosud nepoznanou

Poslední panel se věnoval možnostem budoucího vývoje Severoatlantické aliance. Řečníci se shodli na tom, že největší hrozbou pro NATO bude i nadále Rusko, nově bude růst hrozba ze strany Číny⁷.

⁵ NATO musí reagovat na ruské provokace, prohlásil Duda v Praze

http://www.natoaktual.cz/nato-musi-reagovat-na-ruske-provokace-prohlasil-duda-v-praze-prw-/na_media.aspx?c=A190314_162231_na_media_m02

⁶20 Years of NATO Enlargement

https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_164451.htm?selectedLocale=en

⁷ Time for NATO to talk about China

http://www.natoaktual.cz/time-for-nato-to-talk-about-china-doz-/na_nazory.aspx?c=A190329_103603_na_nazory_m02

12. 3. 2019 ŠPANĚLSKÝ SÁL PRAŽSKÉHO HRADU

20 LET ČESKA V NATO

NAŠE BEZPEČNOST NENÍ SAMOZŘEJMOST

Aliance je elitní organizací a tento svůj elitní status si musí zachovat, prohlásil **Geroge Robertson**, bývalý generální tajemník NATO. Nesmíme ovšem ustupovat od svých původních společných hodnot. Bylo by vhodné vrátit se k dialogu NATO-Rusko, ale zároveň jasně odsoudit ruskou agresi na Ukrajině a použití bojového plynu v Británii, míní Robertson. Věřím, že Rusko si samo uvědomí, že má mnohem více společného se Západem než s Východem, vyjádřil v narážce na Čínu Robertson.

Velmi otevřeně o budoucích hrozbách NATO hovořil bývalý velitel armády USA v Evropě Lt.Gen. (v.v.) **Ben Hodges**, . Kromě terorismu jsou to hlavně Rusko a Čína, největšímu nebezpečí čelí Aliance v oblasti Černého moře, kde je dnes Rusko nejagresivnější, uvedl generál. Pokud NATO nebude reagovat, můžeme brzy vidět padnout Oděsu a pak sledovat aktivity pro destabilizaci Rumunska, varoval Hodges. Rusko respektuje jen sílu a podle toho s ním musí Aliance jednat, konstatoval generál a dodal, že do budoucna budeme svědky nějaké formy konfliktu s Čínou.

Klíčem bude soudržnost NATO, nejlepší záruky Evropy

Rusové se snaží dostat do Evropy zadními vrátky, shrnul situaci bývalý státní tajemník slovenského ministerstva obrany **Rastislav Káčer**. Nejenom, že tomu nesmíme přihlížet a musíme konat, ale bude to od členských zemí NATO vyžadovat velkou dávku mentální odolnosti, abychom udrželi jednotu proti společnému nepříteli – Aliance si také bude muset brzy definovat svůj vztah k Číně, predikoval Káčer.

Závěrem konference vystoupil velvyslanec ČR při NATO **Jiří Šedivý**, který coby hlavní hrozbu Aliance vidí především soudržnost všech jejích členů. Jsme svědky sporů uvnitř NATO mezi oběma břehy Atlantiku, pokud si nedokážeme spory vyřešit, sami se oslabíme vůči svým nepřítelům, varoval velvyslanec. Dále je nutné uvědomit si, že kolektivní obrana nese nějaké závazky, které je třeba plnit. To znamená dávat adekvátní částky na obranné rozpočty ve členských zemích. NATO musí držet krok s novými výzvami, jako jsou například kybernetické hrozby, a tomu přizpůsobovat své schopnosti a technologie, zdůraznil Šedivý.

Napříč všemi panely konference panoval konsenzus, že NATO je nejlepší bezpečnostní záruka, jakou kdy v historii Česká republika a celá střední Evropa měla. Mezi českou vládou a představiteli ekonomicko-průmyslového sektoru ČR panuje jasná shoda na nutnosti dosáhnout do roku 2024 závazku investovat do obrany 2 % HDP. V otázce budoucího vývoje NATO se bezpečnostní experti z USA, Velké Británie, Česka i Slovenska shodli na tom, že největší hrozbu pro Alianci bude znovu představovat Rusko a nově Čína. Zatímco s Ruskem má NATO historické zkušenosti, svůj postoj a obranu proti hrozbám z Číny bude muset Aliance teprve definovat.